

MÄLARDALENS HÖGSKOLA

Akademien för hälsa, vård och välfärd, HVV

10 veckor på Åland

Utvärderingsrapport från praktikperiod på
Stiftelsen Hemmet, Åland

Mats Karlsson

2008-04-25

Denna rapport beskriver praktiktiden 21 januari – 31 mars 2008 som jag upplevde på Åland under min **specialistsjuksköterskeutbildning inom psykiatrisk vård på avancerad nivå**. Det är dels en rapport och en utvärdering av det som hör samman med praktiken och det kommer även finnas vissa personliga delar i denna rapport som förklarar och återkopplar till praktiktiden.

Att fatta beslut om utomlandsplacering av praktiken

Personligen kände jag att inte praktiken skulle ge mig så stor utveckling och insikt om jag skulle haft min praktiktid i Sverige då jag har lång vårderfarenhet. Jag behövde något nytt och därför tog jag chansen att visa intresse om utlandsplacering under praktiktiden. Då specialist-sjuksköterskeutbildningen tidigare inte haft praktikplaceringar utomlands blev detta något där rutiner saknades. Reglerna för ansökan om praktikplats utomlands vid Mälardalens högskola innebär att ansökans skulle varit inne innan jag ens påbörjat min utbildning vilket gör att reglerna är mer anpassade för längre program än för ettåriga utbildningar och informationen om möjligheten till utlandsplacering kom först i oktober. För mig dröjde till cirka fyra veckor innan praktiktidens start innan jag fick besked om praktikplacering. När väl jag fått besked fick jag god information både från Mälardalens högskola, Högskolan på Åland.

Information och förberedelser

Från Högskolan på Åland skickades information via e-post till Mälardalens högskola som förmedlade kontakten vidare till mig. I samband med att jag fick praktikplaceringen var det kort tid kvar innan praktiken skulle börja och anledningen att besked dröjde var en miss i kommunikationen mellan högskolorna då praktikplatsen varit klar en tid. Under denna korta tid som var kvar bytte samtidigt högskolan på Åland internationella samordnare vilket gjorde att min praktikplats föll lite mellan stolarna och även om jag hade fått besked om praktikplats var det osäkert in i det sista om jag skulle kunna åka. Cirka 10 dagar innan praktiken skulle börja fick jag klar med boende på Åland och då skulle resa och andra saker planeras på dessa 10 dagar vilket kändes som det blev lite intensivt. Men jag fick ett stort stöd från Högskolan på Åland som föreslog tider för resa och att de också skulle ordna så en student skulle kunna möta mig på Åland för att visa mig min lägenhet och att även visa runt mig lite.

Resan

Som alltid innan jag ska ge mig iväg på resa har jag svårt att sova innan. Det är en spänd förväntan i kombination med frågan vad man gett sig in på som håller mig vaken inför resan. Jag vaknade runt tre tiden på natten och packade in det sista sedan tyckte jag att det var bättre att åka. När jag väl kom ut till bilen och började köra kändes vägarna och städerna som jag passerade rätt öde. Men samtidigt är jag inte särskilt förtjust i att köra långa sträckor med bil och tyckte det var rätt skönt att köra i min egen takt. Jag var vid Kapellskär och

färjeterminalen redan fem timmar innan färjan skulle gå trots några felkörningar men jag slapp ju den värsta trafiken genom Stockholm. Vid Kapellskär köpte jag lite frukost och satte mig att sova i min bil. Väl på färjan gjordes det allt för man skulle känna att det var en Finlandsfärja.

Rassel från spelautomaterna blandades med någon som sitter och sjunger svenska visor med finsk brytning och en ringlande kö till taxfree butiken. Självt satt jag mest och kollade på allt.

Mottagande på Åland

Vid färjeterminalen väntade en student från sjökaptensutbildningen vid högskolan på Åland för att visa mig till min studentlägenhet och ge mig nyckel till lägenheten. Studenten visade mig runt i Mariehamn och gav sitt telefonnummer så jag kunde höra av mig till honom om jag ville. Jag fick höra av mig om jag behövde hjälp med något eller bara ville ha någon att umgås med under min tid på Åland. Allt var bra planerat och man kände sig verkligen välkommen. Dagen efter skulle en anställd på Högskolan möta upp mig dagen efter för att skjutsa mig till min praktikplats för jag skulle hitta vilket var skönt att veta. Den första natten somnade jag rätt omgående.

Boende

Boendet på Åland var i Mariehamns studentbostäder vilket var ett trevligt litet rum med kokvrå. Lägenheten var enkelt möblerad men det fanns ju det mesta av vad man behövde för att kunna laga mat, sova och sitta och studera. Kanske skulle det behövs kompletterats med viss städutrustning som en sopborste och skyffel. Lägenheten var relativt nybyggd och det var en fin lägenhet. Parkeringsmöjligheterna utanför huset var däremot begränsade och det blev ständigt en kamp om de lediga parkeringsplatserna.

Högskolans organisation

Högskolan på Åland verkade vara måna om mig som student och var alltid öppen för frågor och hjälp. De ordnade så man fick datainloggning och utskrifter till sina arbeten. De inbjöd mig även att delta till vissa föreläsningar och det kändes som de tyckte det var kul med en student från Sverige. När man var vid högskolan var det alltid någon som kom och hälsade och kände igen mig. De såg till att man hade det bra som student.

Stiftelsen Hemmet

Stiftelsen Hemmet är ett litet gemytligt ställe på landet med känslan av en grubbostad. Det finns 8 platser för patienter och även några dagpatienter. Till mesta dels jobbar sjuksköterskor. Till boendet hör en ladugård där det finns höns och får. Odlingsmarken som finns runt omkring boendet används för att ge djuren mat men även för att odla potatis vilket boendet är självförsörjande på.

Ur min dagbok från första praktikdagen:

Klockan ringde vid sex på morgonen jag gick upp och fixade mig i ordning för en ny dag. Denna dag skulle jag bli hämtad för färd mot Stiftelsen Hemmet. Vi färdades genom snöyra och blåst.

Väl framme blev jag mottagen av en patient som kom fram och hälsade redan innan jag ens hade hunnit tagit av mig skorna. Sedan blev jag inbjuden till frukost.

Det bästa sättet att få en bra introduktion och komma in i verksamheten var att en patient tog hand om mig och visa mig runt. Mycket riktigt hade två patienter redan bestämt sig för att göra detta med mig och de hade mycket att visa och berätta. Men i vissa lägen var det lite svårt att hänga med speciellt när de började prata om olika personer. På grund av att patienterna fick berätta och visa mig runt kände de sig betydelsefulla och det medförde också att fler patienter sökte kontakt med mig.

Förmiddagen fortsatte med lite rapport. En rapport som genomfördes på ett föredömligt sätt. Jag har aldrig tidigare varit med om en så tydlig vårdvetenskaplig koppling på en rapport. Det enda egentliga medicinska i rapporten handlade om medicinjusteringar och provtagning på en patient för övrigt utgick rapporten från omvårdnadens termer och kopplingar. Rapporten handlade om hälsoprocesser, lidande och värdighet som människa. Det märks att Katie Eriksson och Unni Lindström teorier format den vardagliga vården.

Sedan hade vi en morgonsamling där vi satt och pratade och patienterna fick säga vad vi skulle använda den till. Patienterna förslog att vi skulle sjunga psalmer vilket vi gjorde tillsammans. Det blev ”Blott en dag” och ”Den blomstertid nu kommer” fastän snön yrde runt knutarna.

Ladugårdstjänstgöringen var nästa moment under förmiddagen. Tillsammans med patienterna såg vi till att fåren och hönsen fick mat. Sedan skulle även äggen tas tillvara och det skulle snyggas till lite ute i ladugården. Fåren verkade bli glada när vi kom och hönsen försökte tränga sig ut genom dörren när vi öppnade den.

Sedan blev det lunch tillsammans det blev pastalåda och tittar man på matsedeln innehåller den rätt mycket lådor. Under eftermiddagen visar en patient mig hur han bygger modellflygplan av papp. Patienten är en verklig talang på detta och han ritar delarna på papp för att sedan klippa till och böja till dem för att slutligen limma ihop dem. Patienten lägger ner

mycket möda på planet med många små detaljer, jag får hålla i ett plan vilket jag förstår av övriga personalgruppen är rätt unikt vilket andra inte brukar få göra.

En annan rätt ensam patient kommer och frågar om jag kan läsa en veckotidning för henne vilket jag också senare förstår är rätt ovanligt. Denne patient brukar vanligen vara svårare att få kontakt med. Ytterligare patienter kommer och säger att de gillar mig och en kommer och håller om mig lite för att sedan i soffan lägga sitt huvud mot min axel då den är trött. Patienterna behandlar mig som en hedersgäst och jag känner mig verkligen välkommen på Stiftelsen Hemmet. Närheten till patienterna gör att man känner att man växer i sin yrkesroll.

Fördjupningen i vårdvetenskap som man fått genom utbildningen känner man att man genom praktikplatsen fördjupar ytterligare genom att man får en möjlighet att verkligen tillämpa den på praktikplatsen. En praktikplacering utomlands behöver inte vara så långt bort för att den ska ge ett djup i utbildningen men jag rekommenderar andra studenter att göra sin praktik på vidareutbildningen utomlands för det öppnar möjligheterna att vidga perspektivet på sin yrkesroll. Skulle andra söka sig till Åland så kan jag bara säga att Stiftelsen Hemmet är den rätta praktikplatsen där man lär sig något. Det enda negativa var att praktiktiden gick för fort och jag gärna hade varit där längre än de 10 veckor jag var där.